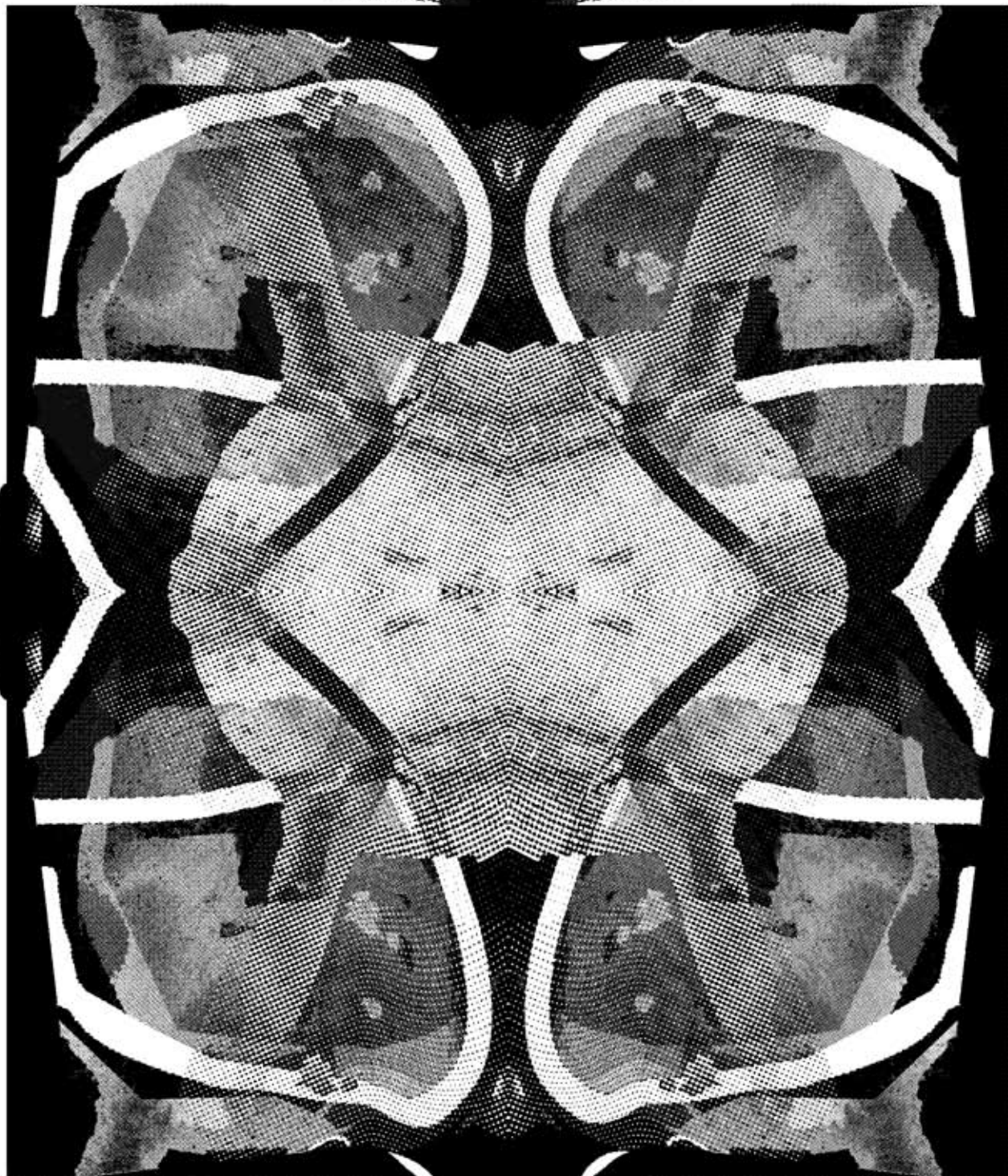

RUIS

DECEMBER 2011 - 74

MAANDELIJKS MINIMAGAZINE ROND NIEUWE MUZIEK
EEN GRATIS UITGAVE VAN KRAAK VZW
WWW.KRAAK.NET/RUIS/

COLOFON

AGENDA

Ruis verschijnt maandelijks, behalve in juli en augustus.

Ruis is een gratis uitgave van KRAAK vzw

OFFICE
KRAAK vzw
c/o Ruis
Koning Boudewijnstraat 50
9000 Gent
Belgium
T/F : +32 486 200 101
www.kraak.net | www.ruismagazine.net
ruis@kraak.net

REDACTIE
HOOFDREDACTIE Stief Marreyt
EINDREDACTIE Stefan Hopmans, Oryza Parmentier
REDACTIE Joeri Bruyninckx, Hendrik Dacquin, Tommy Denys, Bert Dhondt, Gerard Herman, Bert Huyghe, John Humblet, Niels Latomme, Sven Schlijper, Hans van der Linden, Pim van der Graaf, Stefan Hopmans
ILLUSTRATIES Wouter Vanhaelemeesch
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER Piet Ruis
VORMGEVING Piet Ruis

GASTILLUSTRATOREN
Jacob Horwood
<http://www.beniffereditions.com/>

ABONNEMENTEN
Een abonnement kost 15 euro in België en 20 euro in Nederland. Een steunabonnement is 25 euro. Dit kan verkregen worden door het bedrag over te schrijven op rekeningnummer 737-0200369-10 met mededeling "Ruis abo" samen met je adres en het gewenste startnummer.

DISTRIBUTIE
Een actuele lijst van distributiepunten is te vinden op www.kraak.net

DRUK
Ruis wordt gedrukt op gerecycleerd papier en met milieuvriendelijke inkt.

STEUN
Met steun van de talloze vrijwilligers, adverteerders en de Vlaamse Gemeenschap

30/11 KASK Gent
KRAAK él-g (fr), Tomutonttu (fin), Helm (uk)+ lezing Daniel Deshays (fr), screening 'Lucebert, Tijd en Afscheid'

03/12 Wiels Brussel
Peter Fengler (nl), Pierre Bastien (fr), Dennis Tyfus (nl), Jan van den Dobbelssteen (nl)

03/12 Occii Amsterdam
The Sandwiches (usa), Peaking Lights (usa), Carletta Sue Kay (usa)

09/12 De Kreun Kortrijk
The Ex & Getatchew Mekuria (nl/et)

09/12 KASK Gent
DRIEKLANK: David Toop (uk) - lezing

10/12 KASK Gent
DRIEKLANK: Henry Grimes (usa), David Toop (uk), Elaine Mitchener (uj), Jason Lescalleet (usa), Graham Lambkin (uk), Pauline Monin (fr), ID M Theft Able (usa), Dylan Nyokis (uk), Kris Vanderstraeten (be)

Pauline Monin @ DRIEKLANK

03/12 Q-02 Brussel
Korhan Erel (tr)

03/12 Magasin 4 Brussel
Urfaust (nl), Goat Torment (be) e.a.

04/12 Willie Deventer
Dick Raaijmakers Special/expo

04/12 DOK Gent
Peaking Lights (usa), Köhn (be)

06/12 Magasin 4 Brussel
Zoft (be), Talk Normal (usa)

06/12 Video Gent
Ping Pong Tactics (usa)

08/12 Gunther Antwerpen
KRAAK id M Theft Able (usa), Messieurs Delmotte (fr)

10/12 KC BELGIE Hasselt
Atomic (no/se), Fire! (se)

11/12 Les Ateliers Claus Brussel
Elodie (de/be), Cedric Lerouley & Jean-Noël Rebilly (fr)

11/12 4AD Diksmuide
Glenn Branca Ensemble (usa), [sic] electric (be)

13/12 Vooruit Gent
Thurston Moore (usa), Head of Wantasticket (usa/be)

17/12 Occii Amsterdam
Floris Vanhoof (be), Modern Witch (nl/usa), dj Motorcross (?)

18/12 Kinky Star Gent
Gura (be)

WOORD VOORAF

Piet Ruis

Geacht Internet,

Ik kom net uit bad. Baden is zowat mijn favoriete verpozing. Ik hou erg van de solitaire badcultuur. De bewuste hang naar een eenwordingsproces met water gaat waarschijnlijk terug tot mijn familiewortels aan de kust. De reinheidscultus komt daarbij maar op de tweede plaats. Ik ben christelijk opgevoed en zoals u weet dragen christenen reinheid minder hoog in het vaandel dan bijvoorbeeld joden of islamieten. Het gaat mij toch vooral om het tijdelijk terugtrekken, de warme isolatie, de een-op-eenrelatie tussen man en boek. Want dat is de voornaamste reden waarom ik graag baad: omdat ik dan even van u verlost ben en ik me kan concentreren op wat meer consistente instanties aan informatie te bieden hebben. Ik heb net Boontjes *Menuet* uitgelezen (een wondermooie roman die ik ten stelligste aanbeveel) en een korte schrijftuur van de vergeten Nic Van Bruggen, *Uit het Dagboek van een Pink Poet*. Ruim twee uur deed ik erover. Af en toe moest ik warm water laten bijlopen en heel af en toe sloot ik mij voor een vijftal minuten de ogen. Hoe heerlijk is het gevoel dat een auteur mij dermate boeien kan dat ik bijna plotsklaps merk in koud badwater te liggen! Toen ik het boekje uit had en recht stond om mijn lichaam in te zepen met Dove granaatappel & verbena citroen, glipte het gesignde exemplaar (nummer 39 van 500) van Van Bruggen even het water in. Gelukkig behoort het de universiteitsbibliotheek toe en behalve mezelf en een zeldzame professor zal wellicht niemand ooit nog om dat boekje kraaien. Nu vraagt u zich waarschijnlijk af wat u met mijn badverhalen te maken heeft. Wel, behalve het isolatieaspect weinig moet ik u toegeven. Het is gewoon zo dat ik, toen ik de verhalen van Van Bruggen las, besepte dat deze poëten hun literaire exploraties koppelden aan een sociaal samenzijn dat niet alleen het drinkgelag met glans

oversteeg, maar bovendien gestoeld was op integere, artistiek-menselijke relaties. Er overviel mij een warmte die het badwater niet kon evenaren en mij confronteerde met het feit dat ik, zodra ik droog genoeg was om voor de computer te kruipen, u weer zou consulteren. Op zoek naar nutteloze feiten zoals de doodsoorzaak van Hugues C. Pernath (een bloedklonter in de hersenen), de betekenis van 'pugilistisch' ('de bokskunst betreffend') en de foto's van Gerald Dauphin. Wat een contrast tussen het kille surfen in de vrieskelders van het hedendaags bestaan en de gelogen warmte van een stelletje aanstellerige Antwerpse dandy's. Zij leefden nog écht met boeken en konden in al hun niet-versplinterdheid resoluut en eerlijk kiezen voor een op de bourgeoisie en overheid parasiterend kunstenaarsbestaan. Zij maakten van het schrijverschap nog een bewonderenswaardig tijdverdrijf. Een sociaal equivalent van een totale badlegerige negering. 'Waar een wil is, ben ik weg' liet een van de Pinks zich ontvallen op het statutaire souper van donderdag 3 mei 1973. Het veroorzaakte wellicht algehele hilariteit. Het was tenslotte 1973. Bijna veertig jaar en een nieuwe omwenteling later zitten we elkaar als seniele dierentuinbeesten aan te gapen op het scherm. Het kunstenaarsbestaan is zo goed als uitgehold en échte boeken worden steeds minder gedrukt. Ik kreeg het even warm en koud tegelijk. Daarover wou ik u een brief schrijven en opsturen, maar mijn inktvullingen waren op en ik weet ook uw adres niet. Heeft u enkel een webadres? - *Des Menschen Seele/ Gleicht dem Wasser:/ Vom Himmel kommt es,/ Zum Himmel steigt es,/ Und wieder nieder/ Zur Erde muß es,/ Ewig wechselnd.* (Goethe pp.)

Met de nodige egards,
Piet Ruis

GEILE NONSENS

PETER FENGLER

performance Baroque Non Baroque # 1735, De Vleeshal, Middelburg Foto: Leo van Kampen / SBKM De Vleeshal, Middelburg

Peter Flenger blinkt uit in het niet-virtuoze. Hij laat je luisteren naar het tikken van een metronoom en het botsen van een bal. En hij maakt ook platen vol gaten, blutsen en krassen. Bovendien kan hij je uitleggen waarom hedonisme, fascisme en kunst het altijd goed met elkaar kunnen vinden. - *Joeri Bruyninckx*

Tijdens jouw laatste optreden in Antwerpen liet je het publiek een hele tijd naar een tikkende metronoom luisteren.

Die tikkende metronoom was de intro, een zetting van de ruimte en tijd waarop de verdere compositie zich zou voltrekken. Minimalisme, noch het tergen, testen of tarten van m'n publiek is een doel op zich. Een ritme is eenvoudigweg een minimaal uitgangspunt dat echter, zeker in deze performance, een noodzakelijke basis is. Ook gaat *Baroque Non Baroque* over luisteren, kijken, ervaren. De interpretatie, de perceptie en de nuance daarin. Proportionaliteit. Mag het iets meer of iets minder zijn? Vrij essentiële vragen, zowel bij de slager als bij de kunstenaar.

Geloof je dat in dit rekken van de tijd juist de spanning van deze performance zit?

Ik denk dat een luisteraar of toeschouwer tijd fysiek en expliciet moet ervaren. Het werpt de toeschouwer op zichzelf, zijn positie ten opzichte van het werk, de rolverdeling en ook de vraag of je de dingen een kans wilt geven. Bekend is dat de tv-kijker de ene na de andere piekervaring wil hebben, anders zapt hij weg voor een andere kick. Ik verwacht dat er in het circuit waarin ik mijn werk presenteert een andere instelling is, een andere nieuwsgierigheid, kortom dat er sprake is van proportionaliteit. Kijken of het draadje knapt of niet, is wel degelijk een element waarin de spanning van een performance kan zitten. Maar dat is niet het enige. Daar red je het niet mee. Een dergelijke situatie moet je ook bezien in het totaal der delen.

Denk je dat jouw performances aan kracht zouden verliezen indien ze langer duurden?

Niet per se. De performances die ik doe zijn niet gebaseerd op *Ausdauer* en het tarten van m'n eigen lichaam. Dat is veelvuldig aan bod gekomen in de jaren '70.

Na het tikken van de metronoom herhaalde je dat ritme door een bal te laten botsen. Dit had iets absurds.

Humor is essentieel als het over het werkelijk begrijpen gaat. Ik ontkom er niet aan mijn eigen handelen uiterst serieus te nemen en er tevens de absolute onzinnigheid van in te zien. Dat heeft als effect dat ik wel degelijk doe wat ik noodzakelijk acht. Ik zal het echter nimmer een heilige autonome status kunnen of willen geven.

Wanneer is iets grappig en wanneer wordt iets belachelijk?

Het geniale van het bijna niets, het on-virtuoze, is een uitdaging. Een performance met te veel humor wordt cabaret. Dan streef ik m'n doel voorbij en kom ik in een genre waar ik niets mee heb.

Wordt minimalisme te serieus genomen?

Weet ik niet.

Is het ook deels jouw bedoeling om jouw publiek te verwarren, op de proef te stellen?

Verwarring is belangrijk. Ik doe geen shows om puur te plezieren. Dingen moeten wringen. Weerbarstigheid is een eigenschap van mijn materiaal. Die wisseling van emoties, dat telkens weer moeten ijken van de positie, is van belang als je het over kunst hebt, zowel voor de toeschouwer als voor de maker en de hele academische kluit die daaromheen hangt.

Hoe verhouden jouw platen zich tot jouw optredens?

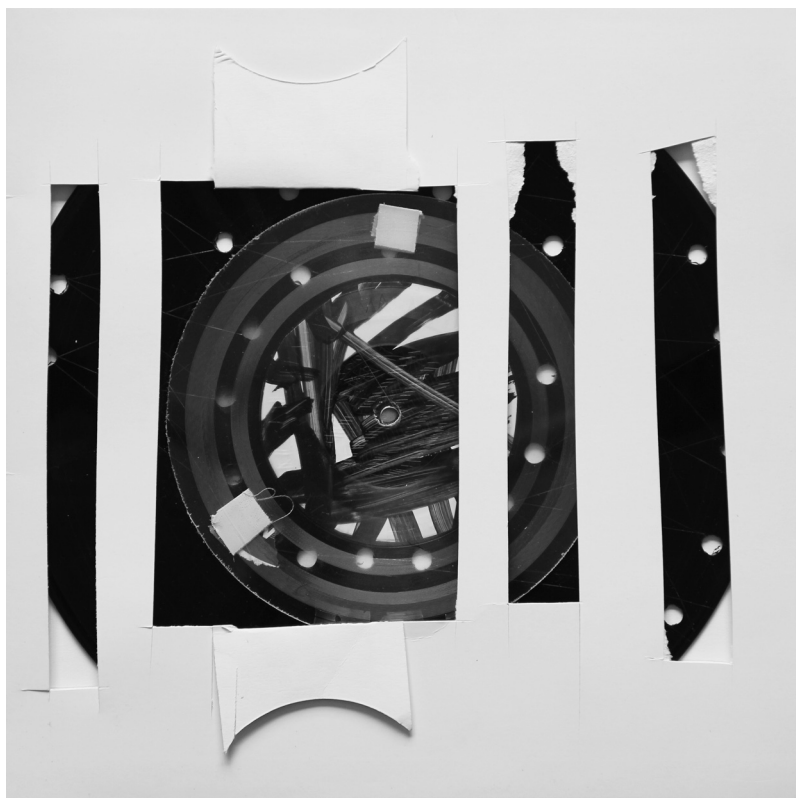
Mijn unicaplaten, mijn optredens, mijn programma's voor het polymorf productieplatform De Player in Rotterdam, de daaraan gelieerde uitgaven van vinyl en drukwerk, dat alles moet je zien als één geheel. Qua inhoud liggen die dingen in elkaars verlengde, vullen ze elkaar aan, beïnvloeden ze elkaar. Wat betreft de platen met mijn eigen geluid: die ontwikkel ik als zelfstandige audio-objecten, maar evengoed als basismateriaal voor performances. Die performances voer ik voor het merendeel zelf uit, maar soms huur ik ook iemand in. Zoals bij *Selector*, een werk dat bestaat uit een partituur van zeven platen die volgens een bepaald schema worden opgelegd. Bij de première was Duco, een van mijn favoriete performers, de Selector. Naakt, met continu stijve penis en Louis XIV-pruik op, legde hij staand en kleine gebaren makend op een zwart lakpodium de platen op. Dit werk was een mix van partituur, sculptuur, concert, performance en tijdsconstructie. Zorgvuldig samengesteld en in ruimte en context gezet. Verder hangt de uitvoering af van het moment. Daar worden de keuzes gemaakt. Wat wel, wat niet, verhoudingsgewijs. Zo moet je mijn performances ook zien. En zo kan je een avond in De Player ook zien. Eclectisch, polymorf, complex, zorgvuldig, emotioneel en intellectueel voedend.

Zowel bij jouw platen als bij jouw performances heb ik vaak de indruk dat de muziek helemaal niet op de eerste plaats komt, dat jouw platen en jouw optredens in de eerste plaats de uitvoeringen van een idee zijn. Zie jij jezelf daarom als een conceptualist in plaats van als een muzikant, ook al werk je met geluid en muziek?

Het een sluit het ander naar mijn idee niet uit. Ik ben geen muzikant in de klassieke zin van het woord als het gaat om noten lezen, reproductie van partituren, virtuoze instrumentbehandeling en dergelijke. Ik ben een performer, beeldend kunstenaar en geïnteresseerd in het totale pakket van geluid, presentatie en positie van die media ten opzichte van elkaar in het huidige kunstenveld. Verder voel ik een tomeloze passie om in die gebieden vat te krijgen op zaken waar ik mij in verdiep. Dat heeft dan voor het merendeel te maken met het construeren en deconstrueren van ethische en esthetische aannames. Die grotere lijn bepaalt de selectie van wat wel en niet te doen. Daarbij gebruik ik diverse technieken en benaderingen. Dat kan je concepten noemen. Uitgangspunten om te beperken en te toetsen en die vervolgens evengoed met zichzelf aan de haal gaan. En dat is ook acceptabel, want het gaat niet om harde wetenschap, maar om momenten en het herkennen en erkennen van de kwaliteiten in zo'n proces. Wat dat betreft maakt het me geen bal uit waar de kip of het ei is, of hoe die beiden benoemd worden.

Is een plaat meer dan enkel een geluidsdrager voor jou?

inzake de verhouding object / geluidsdrager ga ik van het totaal uit. Bij een plaat is naast het geluid het artwork altijd van belang geweest. Het is een prachtig format om meerdere media in een onderling versterkende wijze toe te passen. Beeld, geluid, tekst, grafische vormgeving, tactiliteit. Een plaat is voor mij per definitie een object: tastbaar en ruimtelijk, zowel visueel, tactiel als auditief. Politiek en emotioneel geladen. En als je daar dieper op ingaat, krijg je een mentale, ruimtelijke constructie waarin diverse elementen een continue variabele verhouding met elkaar aangaan. Het is geen statisch object. Als gebruiker kun je die posities verwisselen. De status is ook variabel. Het is in z'n esthetische eenvoud een prachtig, basaal, autonoom element, maar evengoed een notoir gebruiksvoorwerp. Een ding waar sleet op komt. Je gaat er mee om, draait er omheen, gaat erop in en speelt het af, koestert en misbruikt het. Een prettig intiem en altijd weer magisch moment. Zo vergaar je je informatie of haal je je kicks.

tekst, geluid; alles in één. Een fantastisch compact universum waarin een alternatief geboden kan worden. Dat is inmiddels een geheel eigen leven gaan leiden.

Wie zie jij als gelijkgezinden? Jan Van Den Dobbelsteen? Goodiepal, misschien?

Ik voel me zeker verwant met de artiesten die jij noemt. Sterker nog, ik werk al sinds enige tijd op diverse manieren met hen samen. Het zijn onafhankelijke geesten die duidelijk ook vraagtekens stellen en oproepen binnen het veld waarin zij werken. Ook werken zij gestaag al lange tijd aan een eigen oeuvre, wars van de waan van alledag. In die traditie zie ik mezelf wel, ja.

Qua materiaal is het een complex grafisch object. Het snijden van een plaat is letterlijk grafiek. Je haalt iets weg, er ontstaat een groef die een geluidsbeeld vormt. Dat is niet enkel aan high fidelity voorbehouden. Het biedt oneindige mogelijkheden om het geluid te versnijden, generatieverlies toe te passen, het meer of minder te vervormen, geluid te laten ontstaan door in het materiaal te wroeten. Het is geen drager die een origineel moet reproduceren; het is geluid op zichzelf, een instrument. Uiteindelijk zoek je daarin naar knettergoed geluid dat iets vertegenwoordigt. Zo doe ik dat ook bij het vormgeven van de cover of de packaging met het enkel besnijden of blinddrukken van hoezen. Gaten, blutsen, sneden, scheuren. Mutilatie van een kale hoes levert prachtig beeld op en sluit naadloos aan bij het principe van het snijden van audio. Het idee van vinyl en drukwerk vormde zich ooit uit de behoefte om live performances en programma's van De Player minder plaats- en tijdgebonden te maken. Een droge catalogus met een opsomming van gedane feiten leek me een te stoffige benadering voor een dergelijk dynamisch iets. We nodigen mensen uit nieuw werk te maken en presenteren dat dan als uitgave. Deze combinatie van vinyl en drukwerk zien we als een extensie van ons podium. Een uitgave valt zo te bezien als een festival, een happening. Beeld,

Fluxus en Dada zijn eveneens begrippen waar ik me qua gevoel en stellingname mee verwant voel. De exacte betekenis van dergelijke fenomenen is altijd wel vaag natuurlijk. Om concreet te zijn kan ik zeggen dat ik het rumoer dat beoogd werd in de Dadasalons altijd heb toegepast in mijn werk. Ieder project wordt aangegrepen om een totale avond te realiseren met daarin geluid, performance en verwarring. Geen enkel werk staat daarin puur op zich. Ik ben niet vies van intellect, maar ik ben geen jongen die in het stringent academische geloof, dat in veel gevallen leidt tot Kultuurkamergezwaats en kleinburgerlijk egocentrisme. Zoals de onderbelichte Duitse kunstenaar Stephan Bloth al zei: "<i>Hedonismus, Faschismus und Kunst wohnen immer zusammen</i>." In het verlengde hiervan geloof ik in de kracht van schoonheid, het primitieve, de eenvoudige handeling, warsheid en weerbarstigheid van vorm, nonsens als ultieme reflectie, gesublimeerde geilheid waarbij het resultaat de geur ervan niet vermijdt.

Peter Fengler speelt op 3 december in Les Ateliers Claus in Brussel

VERGETEN PLAAT

Vor Der Flut Hommage an einen Wasserspeicher (Eigelstein, 1985)

In de maand december van het jaar 84 van de vorige eeuw, hokten een hoop muzikanten enkele weken samen in Keulen, Duitsland. Ze schaarden zich bij het dansgezelschap 'Tanzforum der Oper/Köln' en daalden af in een immens drinkwaterreservoir. Het reservoir genaamd Severin is een massieve ondergrondse kelder die twintig miljoen liter water kan stockeren. Op het eind van de negentiende eeuw werd het geconstrueerd ten zuiden van Keulen. Wanneer het midden jaren tachtig twee jaar leeg kwam te staan wegens renovatiewerken, roken enkele Duitsers hun kans om iets unieks op te nemen in de Severin. Toen de Keulenaars het gebouw voor de eerste keer bezochten en er de galm aanhoorden, kwam het werk van Paul Horn bij hen op. Deze Amerikaan had verschillende veldopnames gemaakt van gebouwen gezegend met een lange galm. Zo had hij registraties van de Taj Mahal, waar er een reverb hoorbaar was van achttwentig seconden.

De unieke vorm en grootte van het Keulse reservoir zorgen ervoor dat er een klankgalm te horen is tot vijfenveertig seconden. Het gebouw dankt deze feature aan haar grootte en het gegeven dat de galm perfect verder vloeit. Het is dus niet zo dat de klanken worden gebroken of terugkaatsen en uitmonden in een kakofonie. Deze perfecte samensmelting is er dankzij de lage structuur en door de 194 ondersteunende zuilen in de 4,5 meter hoge gewelfde ondergrond.

De opnames die de verschillende muzikanten maakten in de Severin werden geregistreerd zonder gebruik van effecten. Je hoort verschillende instrumenten, stemmen en voorwerpen die warme meditatieve klanken en composities opleveren. Het Duitse label Eigelstein is verantwoordelijk voor de opnames van deze Vergeten Plaat en bracht ze uit als dubbelaar. Het ganse project werd gedicteerd door muzikant en regisseur Hinnerick Bröskamp.

Bröskamp nodigde vele muzikanten uit om te participeren aan het project, waaronder Conrad Bauer, Pauline Oliveros en Heiner Goebbels. Maar er kwamen ook mindere goden aan bod en zelfs toevallige passanten. Zo kwam er een onbekende man langs die een alpenhoorn bespeelt. Op een ochtend blies hij in het station van Düsseldorf de mensen wakker en een pendelaar riep hem toe naar Keulen te reizen om in de Severin te toeteren. Hij volgde zijn advies en dixit de hoornspeler betrad hij de hemel toen hij in de watertank met haar uitzonderlijke zegening speelde.

Er werden tijdens het opnameproces vele geluidsexperimenten uitgevoerd met de enorme galm. Geweerschoten werden afgevuurd, er werden instrumenten op basis van water geconstrueerd, men liet waterdruppels vallen tot er een ritme tevoorschijn kwam, enzovoort. Ze klinken allemaal krachtig en tegelijkertijd omgeven door een galmende rust. Op een manier geeft het gebouw een extra schoonheid aan alle voorgebrachte klanken. Zelfs een panfluit klinkt erg mooi in deze omgeving en geraakt los van haar imago als wollige instrument van de straatmuzikant.

Bepaalde Duitsers daarentegen raakten niet los van hun oude denkbeelden. Zo herinnert de opnameleider zich de voetstappen van de dansers en omschrijft de klank ervan als het marcheren van duizenden soldaten. De galm moet zo indrukwekkend geweest zijn dat het bij momenten beangstigend werkte.

Het uiteindelijke resultaat is qua klankspectrum breed. Er komen bijvoorbeeld meditatieve stukken in voor van Dario Domingues, jazz improvisatie van Conrad Bauer, stemimprovisatie van het Trio Basso Köln en experimentele stukken van de hand van Heiner Goebbels. De opnames werden ingeblikt in vier weken tijd, net op tijd voor de decennia durende nieuwe vloed. Eau de Cologne!

HENRY GRIMES

GRIMETIME!

Henry Grimes speelt op 10 december in
trio met David Toop en Elaine Mitchener op
DRIEKLANK in KASK, Gent.

Ik leg Cecil Taylors 'Unit Structures' op. De plaat die bij mij het begrip free jazz liet inknallen. Een van de muzikanten die me op deze elpee nooit opgevallen was, is Henry Grimes, bassist. We horen hem ook op McCoy Tyners 'Reaching Fourth' en Sonny Rollins' 'Sonny Meets Hawk!'... Perfecte platen waarvoor Grimes de bas onder handen heeft genomen. Hiernaast heeft hij nog meegespeeld met groten als Albert Ayler, Benny Goodman en Charles Mingus. Een bijzonder vertegenwoordigd en virtuoos basspel getuigt van Grimes' uitzonderlijke capaciteiten. Met de grootste liefde en respect voor het genre.

- Simon Apers

Eind jaren zestig vertrok Grimes naar de westkust van Amerika om daar samen te werken met Jon Hendricks en Al Jarreau. Een trip die uiteindelijk anders zou uitdraaien. Hij ging naar Los Angeles met een gebroken bas, maar de reparatiekosten bleken te hoog. Zijn enige optie was zijn bas te verkopen, om zo stil uit de muziekscene te verdwijnen. Na jaren ging Grimes van vermist tot overleden. In 2002 kwamen er echter andere feiten boven water. Grimes werd teruggevonden in een hotelkamer in LA, waar hij overleefde door overal wat parttime jobs te doen. Zijn grootste bezigheid was poëzie schrijven, en hij had in dertig jaar geen instrument meer aangeraakt. Toen het nieuws bassist William Parker bereikte, stuurde die hem meteen een contrabas op. Enkele weken later stond Grimes alweer op de planken.

Je keerde terug naar de muziekwereld in 2003, na 35 jaar. Hoe voel je je in die nieuwe rol?

"Ik sta versteld van de verwelkoming die ik ontvangen heb van muzikanten en fans. Veel van hen nog niet eens geboren toen ik speelde in de jaren vijftig en zestig. Wanneer zulke mensen in mij geloven, inspireert me dat om ervoor te gaan."

Het moet fantastisch zijn om na zoveel tijd al die goeie vrienden terug te zien.

"Veel van hen zijn ondertussen echter overleden, en ik mis ze. Maar ik had me nooit gerealiseerd hoeveel echte vrienden ik nog heb in deze wereld. Het is fijn weer in contact te komen met iedereen, zeker na zo'n lange periode van isolatie."

Ben je een andere bassist nu?

"Zeker. Nieuwe paden en geluiden dienen zich aan, hernieuwde vrijheid en moed. Ik geloof dat ik vanuit een hoger niveau speel, met diepere inzichten en een beter begrip van alles dat ik doe. Dat is alleszins mijn streefdoel."

35 jaar is lang. Heb je het gevoel dat de scene in de tussentijd veel is veranderd?

"Zeker weten. Het is nu een nieuwe wereld. Op veel manieren en via veel nieuwe culturen en ideeën heeft de muziek zich opnieuw samengesteld. Maar de essentie, de wortels en de gedachtegang, blijft hetzelfde. De nieuwe generatie muzikanten geeft me alleszins goede hoop voor de toekomst. Luister bijvoorbeeld maar naar Tyshawn Sorey!"

Hernieuwde vrijheid en moed. Grimes raast alleszins weer prominent door het jazzlandschap. Inmiddels ver in de zeventig

en hij blijft bezig. Enkele jaren geleden werd zijn eerste poëziebundel uitgegeven, en sinds kort verschijnt hij zelfs met viool op het podium. Wanneer ik hem contacteer, is hij nog volop aan het touren met Marc Ribot en Chad Taylor. Grimes is vrij terughoudend, merk ik. Hij blijkt zich zeer goed bewust van de stigma's en de kritiek op het genre.

"Ik betreur het dat zoveel mensen er op die manier over denken. Maar ik geloof dat dit veeleer uitgaat van angst voor de muziek. Angst voor de waarheid en angst voor de vrijheid. Angst voor alles wat niet binnen de lijntjes past. Voor veel van hen moet muziek eerst op een hoger niveau erkend worden, vooraleer ze zich over die drempel kunnen zetten. Maar mettertijd zal dit veranderen. Voor enkele van de grote jazzfiguren van deze eeuw zag ik het reeds gebeuren. Ze zeggen dat profeten zelden geliefd worden in hun tijd, maar het gebeurt. Soms duurt het gewoon wat langer."

Alvorens zich in de free jazz te storten, volbracht hij een klassieke opleiding aan de prestigieuze Juilliard School of Music in New York, waar hij meespeelde met het operaorkest. "Die opleiding is me altijd bijgebleven. Als je goed luistert, herken je veel klassieke elementen in mijn muziek. Vooral in mijn arco (strijktechniek). Die heb ik grotendeels te danken aan Fred Zimmermann, een geweldige leraar aan Juilliard. Het onderscheid tussen klassiek en jazz is beperkt voor mij. Muziek zie ik als één grote wereld."

Free jazz onderscheidt zich het meest van alle jazzvarianten. Wat maakt het zo interessant voor jou?

"Voor mij ontstaat free jazz eens de muziek zich ontkoppelt van vaste timing, veranderingen en andere conventies. Het is echter niet "vrij" van vorm, inhoud, schoonheid, kennis, verhaal of traditie, en dat zijn de kwaliteiten die ik zoek in mijn muziek en in het leven."

Niet vrij van vorm, inhoud of kennis zeg je. Zijn er dan regels om met u mee te spelen?

"Maak muziek op je eigen manier, met je volledige hart en ziel. Speel een beetje over wat je weet, maar speel vooral over wat je niets weet. En zorg ervoor dat je jezelf verrast."

Voor veel muzikanten is jazz wiskunde. Er gaat zoveel theorie en harmonie mee gepaard, dat het een meer besloten genre vormt. Hoe voel je je daarbij?

"Jazz is geen wiskunde voor mij. Natuurlijk komt er een groot aandeel theorie en harmonie bij te pas, net als ritmes en andere structuren. Maar dat zijn de funderingen. De *tools* die muzikanten hanteren voor hun kunst. Net als er draagsystemen en architecturale principes nodig zijn om iets te laten staan. Het zijn geen restricties."

STEFAN HOPMANS

EXECUTIE

Mijn moordenaar draagt twee pistolen:
een aansteker en verholen een die kogels
vuurt.

Hij vraagt of ik nog een laatste keer
wil roken. Een eerste keer, corrigeer
ik en ik knik.

De rook schraapt door mijn strot
en brandt in mijn borst. Stotend
blaas ik uit.

Vreemd: de schaamte die ik voel
als ik hoest. Deze man zal mij zien
sterven.

Je moet het wat rustiger doen, zegt hij.
Zijn gele vinger rust op de trekker.

TOP 5

1. Omar Sharif Lights

Can only find these cigarettes in South Korea

They taste horrible....but they are OMAR SHARIF's personal brand so fuck you! I run into them when I travel to and from Macau via Seoul International Airport duty free shops. At \$16 per carton, a smart move for greasing the palms of Chinese gamblers I'm trying to setup for sting operations.

2. Golden Triangle

"Produced" in Myanmar (Burma) of the "finest Virginia blend" tobaccos, actually they are manufactured in China (with the finest dwarf-grown Yunnan Tobacco) but they want you to believe they are "Burmese". They taste quite good on a hot, muggy night in Kalaw. I'll go through three packs in a sitting on occasion while lecturing the young Buddhist monks on why sunglasses and cell phones have nothing to do with revolution....and at 35 cents a pack, very economical.

3. Full Speed

The Ecuadorian version of Full Speed is the one I prefer, not the Dutch. I always carry a pack with me wherever I go due to the critical nature of being able to light these buggers with a mere trace of flame, and on rare occasion, without fire. In high winds, on decks of ships at sea, in open-cockpit bi-planes, behind the wheel of my Chevy Impala convertible, or while bareback on a runaway alpaca in the Andean highlands, these cigarettes light immediately upon the spark of a lighter or the mere proximity of a match better than any smoke on the international market. They won't slow you down!

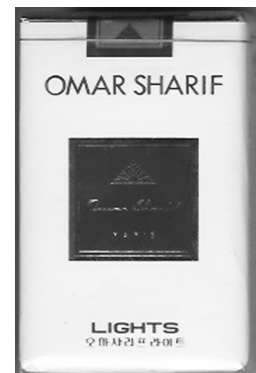
4. Gudang Garam International

My favorite kretek blend, these fine clove cigarettes are the choice of master Javanese Gamelan musicians and modern day Indonesian entrepreneurs. They come twelve to a pack and all the discourse about how these sticks cause lung bleeding is pure Zionist propaganda.

5. Israeli Spirit

One of the most obscure cigarette brands on earth, these locally crafted vessels are hand-made by real authentic Israelis on kibbutz settlements where they also grow the father, the son, and the holy zygot. All it takes is one puff and your lungs will be occupied for life. (art Mazen Kerbaj)

Guys, this is **Uncle Jim's** special Christmas cigaret brand Top 5. For those who appreciate the attributes of lighting up, here's a few tips that could enhance your enterprise of personal fulfillment. And pay no mind to the socially butchered miscreants making your life miserable with their attempted removal of our glorious bonfire jurisdictions...they will never succeed, nor will they ever understand the difference between a gazebo gazelle and a furniture fisherman.

KRIS VANDERSTRAETEN

Het is een maandagavond en ik wandel een station in Vlaams-Brabant binnen. Kris Vanderstraeten, percussionist en 'geluidenmaker', bewoont hier het aangrenzende stationshuis. Ik bezoek hem naar aanleiding van het Drieklank-festival in december, waar hij door ID M Theft Able en Dylan Nyoukis zal worden bijgestaan. Ondanks bijzonder beperkte internet-documentatie trof ik toch onder meer twee elpees met Timo van Luijk en een samenwerking met Cassis Cornuta aan. Mooi mooi!

BRÖTZMANN-BENNINK-VAN HOVE

'Dit was voor mij een gigantische cultuurschok. Na het leger, in 1975, ben ik op een van hun concerten beland. De energie waarmee ze speelden was onvoorstelbaar. Schoon en sterk en alles tegelijk. En ik wou ook zo vrij spelen.' Als verdere invloed wordt Milford Graves genoemd, voor Kris 'de eerste vrije drummer, buiten de maat, met multi-ritmes.' Een korte demonstratie leert me echter dat er veel meer in zit. Met zijn sferige aanpak raakt hij niet alleen aan de free jazz van bovengenoemden, maar evengoed aan het meer 'dronige' werk. Dit weerspiegelt zich ook in de lijst van artiesten met wie Kris heeft samengewerkt. Enkele hiervan zijn John Russell (uk), Carlos Zingaro (pt), Wolfgang Fuchs (de), Stefan Keune (de), Al Margolis (us) en Marjolaine Charbin (fr). Deze artiesten komen uit zowel de noise-als de impro-scene.

IMPRO & NOISE

Vanaf het begin van de free jazz heeft Kris de scene nauwgezet opgevolgd. Wanneer ik vraag naar de nieuwe evoluties, bespreekt hij een bijzonder interessante verschuiving. 'Europese geïmproviseerde muziek komt van de jazz. Maar noisemuziek komt meer voort uit alternatieve pop. Er zijn veel punten waar ze overeen komen, maar evenveel grote verschillen. Waar de virtuositeit een belangrijke rol speelt bij geïmproviseerde muziek, telt bij noise en drone vooral het resultaat. De one-take-mentaliteit van de eerste tegenover de collages bij de tweede. Ikzelf blijf er zowat tussen hangen, ik hou van alletwee! Maar wat ik de laatste tijd zie, is dat de twee meer en meer naar elkaar toe komen. Beide hebben echter nog een erg verschillend publiek, maar mensen zoals Timo van Luijk (Metaphon) en Frans Claus (Les Ateliers Claus) proberen deze twee te omarmen. Resultaat hiervan is onder meer de 'Musiques Insolites'-serie die daar nu loopt.'

DIALOOG

'In geïmproviseerde muziek zijn dialogen het belangrijkste. Die ontstaan bijna automatisch. Wanneer ik bijvoorbeeld met een zanger en een bassist speel, ga ik afwisselend met hen in dialoog, en zij met elkaar. Je speelt altijd in duo. Daarom ben ik ook erg benieuwd naar de set op Drieklank. Theft Able en Nyoukis spelen beiden zeer hevig en gedreven. Het zal dus een superinteressante samenwerking worden.'

Kris Vanderstraeten speelt op 10 december in trio met ID M Theft Able en Dylan Nyoukis. - DRIEKLANK, KASK in Gent

GRUIS

In navolging van Boyd Rice/NONs legendarische *locked grooves* en RRRons niet aflatende streven om er zo veel mogelijk van op één plaatkant te persen als menselijk mogelijk is, heeft de noiseartiest **John Wiese** er met zijn honderdste 7-inch voor gekozen om eerder zijn geliefkoosde geluidsdrager dan de muziek

die erop terug te vinden is in de bloemetjes te zetten. Aan de koper om te beslissen of hij de volle mep wil betalen voor enkele seconden geruis of het als een schijntje ziet voor – letterlijk – eindeloos luisterplezier. *

U hebt ze vast al eens op vakantie aan het werk gezien: handige Harry's die in enkele minuten tijd een kitscherig, psychedelisch ogend planetenstelsel uit hun spuitbussen toveren. Welnu, **Troum** verzorgt met zijn nieuwste, op 179 exemplaren gelimiteerde *picture disc*-single vol etherische dramatiek de begeleidingsmuziek bij dit spektakel. In het bijzonder de speelduur van B-kant *Saiws* laat toe om de hypnotiserende kwaliteit van het ex-Maeror Tri duo extra in de verf te zetten. Naast de muziek is ook de verpakking een vermelding waard. In tijden van mondiale crisis en (illegaal) downloaden wordt er geopteerd voor maximale tactiliteit: de met gel en glitters – ter nabootsing van water en zand – gevulde hoes zal zelfs de meest doorwinterde verpakkingsfetisjist probleemloos in vervoering brengen. ***1/2

Met *Monad* verbreekt **Bruce Gilbert** van Wire niet alleen de stilte rondom de Touch Sevens Series, maar laat hij ook voor het eerst weer van zich horen sinds het in 2009 op Editions Mego verschenen *Oblivio Agitatum*. De A-kant, *Ingress*, is een opeenvolging van langgerekte dissonanten tegen de achtergrond van een machinale puls, terwijl de voorbij zoevende tonen van *Re-Exit* opgesloten lijken te zitten in een wolk van Raster-Noton-achtig digitaal geharrewar. Kortom, de gedroomde intercommuiziek voor Stanley Kubricks ruimteschip. ****

Wie overweegt zijn huis te gaan verbouwen en de uit te voeren werkzaamheden voor muziek wil laten doorgaan, kan deze splitsingle als een *do's-and-don'ts*-handleiding raadplegen. **Darksmith** beperkt zich tot doelloos geschuur, gekraak en gebonk, dat nergens het prikkelende niveau van, laten we

zeggen, deelpoe *Bradford Red Light District* of debuitenopnames van Organum op *Vacant Lights* haalt. Gelukkig levert Mattias Gustafssons *Altar Of Flies* een solidere constructie af door de gecontroleerde mishandeling van zijn werkapparatuur van een melancholische *old school* Cold Meat Industry-toets te voorzien. **1/2

Op *The Absence (Sometimes Repeated)* resulteren de declamerende stem van de Fransman **Sylvain Chauveau** (John Balance *meets* Gavin Friday) en de combinatie van het klassieke instrumentarium met de delicate elektronica van diens landgenoot **Rainier Lericolais** in een potentiële alternatieve soundtrack voor de romantisch-dramatische beeldenpracht van Derek Jarmans *The Angelic Conversation*. Voor melancholische zielen die de pathetiek niet schuwen. ***

In een recent The Wire-interview betreurt academicus-componist **Michel Chion** het feit dat *rapidfire editing* niet langer frequent in musique concrète gebruikt wordt, net omdat zijn voorkeur uitgaat naar *musique médiatiste*: muziek waarbij het knip-, plak- en schaafwerk duidelijk hoorbaar is. Dwars tegen de huidige tijdsgeest in, vult hij met het monumentale *La Vie En Prose - Une Symphonie Concrète* – vijf jaar in de maak, puttend uit een geluidsarchief dat vier decennia omspannt, met een speelduur van anderhalf uur – eigenhandig de zelfverkleerde leegte. Bovendien bestendigt hij met deze dubbel-cd zijn positie als absolute meester in het genre. Met veel oor voor detail plaatst Chion fragmenten uit de klassieke muziek – de implementatie van bestaande symfonieën in zijn eigen symfonie – met chirurgische precisie in een context van dagdagelijkse herkenbaarheid, waardoor *La Vie En Prose* zich middels een excellente timing en vliegensvlugge wendingen als een hypergedetailleerde doch verhaallijnloze studie in de muzikaliteit van het gewone leven toont. ****1/2

Nicolas Bernier mag gerust de jonge evenknie van Chion genoemd worden, niet in de laatste plaats omwille van zijn verbluffend snelle montages die het pionierswerk van Pierre Schaeffer uit de jaren vijftig in herinnering brengen. Maar er is nog een intrigerende overeenkomst. Chion is een grote fan van de cineast David Lynch, over wiens films hij een boek schreef; Berniers *Usure Paysage* roept onmiskenbaar een lynchiaanse sfeer op. Het elf minuten durende *Les Chambres De L'Atelier* bijvoorbeeld balanceert voor het merendeel van de tijd tussen vaag verontrustende geluiden en bijna-stilte, totdat abrupte geluidsuitbarstingen eenzelfde, doch strakker geregisseerd schrikeffect dan Nurse With Wound ten tijde van *Homotopy To Marie* bewerkstelligen. Als dat geen compliment is om u tegen te zeggen. **** - JH

Met *Hold Everything Dear* voltooit het Editions Mego label de **Cindytalk**-trilogie op een indrukwekkende wijze. Voor mij bestaan er twee versies van Cindytalk, min of meer gescheiden door de eeuwwisseling. Zo aards als de band rond Gordon Sharp ervoor was (zoals op hun onvergetelijke debuut *Camouflage Heart*), zo etherisch is hij erna. Waar het begin van de trilogie introvert was en uit bijna volledig elektronische abstracties bestond, treffen we op dit derde deel, dat is opgedragen aan het te vroeg gestorven bandlid Matt Kinnison, verwijzingen aan naar de minimalistische heft van *In this World*. ***

Nieuwe, ingetogen kleinoden uit de Finse keuken op Fonal. **Paavoharju** levert met *Ikkanut nakevat* een groeiplaat af. Het album doet soms wat speels en traditioneel aan en heeft zowel overeenkomsten met aanstekelijke pop van beeldschone dames uit buurland Rusland (luister maar eens naar *Kevätrumpu*) als met donkere romantiek (de titeltrack). Dat de broers een Christelijke boodschap brengen, mag de pret niet drukken, temeer daar die sowieso onverstaanbaar blijft voor de meesten onder ons. Een ander juweeltje is van Fonalbaas Sami Sänpäkällä en Jan Anderzen (Kemialliset Ystävät, Tomutonttu), die hier als **Tusaanuskat** collaboreren. *Nääksää nää mun kyyneleet* bestaat uit een vijftal avantgardistische collages met veel ruimte voor het experiment ten koste van de broeierige folk. Alhoewel de typisch Finse handtekening aanwezig is, zijn de stukken expansiever van karakter, ietwat minder introvert dan gewoonlijk. Van dit soort incestueuze relaties ben je misschien geneigd niet al te veel te verwachten; hier echter hebben diverse mutaties toevalligermijns geleid tot een zeer geslaagde creatie. ***1/2 / ***

In 1999 hield **Haunted House** op te bestaan. Ruim tien jaar later vond er een reünioptreden plaats en speelden de leden van het kwartet uit New York wellicht het beste concert uit hun carrière. Hoewel deze plaat op Northern Spy, een label voor muziek uit de noordwesthoek van de Verenigde Staten, met weinig te vergelijken is, vallen er toch parallellen te trekken met liveregistraties van GHQ (denk aan *Heavy Elements*) doorspekt met de rauwheid zoals ook een Faust die live aan de dag kan leggen. Mooi dat iets dergelijks toch weer even boven komt drijven, voor even een diepe indruk achterlaat om vervolgens opnieuw voorgoed geschiedenis te worden. ****

Twee Britten die voor Critical Heights hun debuut opnemen en zichzelf omschrijven als een "sehr kosmische" duo". Een foto die riekt naar een commune. Tracks van minstens twintig minuten lang. Als dat maar goed gaat! Op *Get Off Their Knees* brengen **Delphic Vapours** de expansieve zoektochten van de vroege jaren zeventig eerbetoon. Hallucinante reizen langs reeds ontgonnen paden, inmiddels grotendeels overwoekerd, voeren naar geestestoestanden waarin onder andere de Taj Mahal Travellers grossierden. Een derde track die niet meer op de cd paste, is als bonus te downloaden. Eveneens op Critical Heights verschijnt glamour girl **DIVA's** jongste. Op *The Glitter End*, een interessante mix van exotica, nostalgia, dub, new wave en andere lekkernijen, zijn nog duidelijk muzikale vingerafdrukken te herkennen van het Not Not Fun label. Diva Dompe speelde bas bij Pocahaunted op onder andere *Make It Real* en zo af en toe resoneert dat geluid wel door op *The Glitter End*. Ondergetekende hoopt in elk geval, lettende op de titel, dat het geen zwanenzang is. ***1/2 / ***
- PvdG

De prijs voor beste artwork van 2011 gaat zonder twijfel naar **Adolf Butler** voor hun *Holland* (hier niet afgebeeld wegens onmogelijke impact in drie vierkante centimeter en 72 dpi). Dit stelletje gierige keeskoppen respecteert de regels en keert na sluitingstijd huiswaarts om er na een kratje Heineken en wat white widow (tot hier de clichés) vuile midtempo punk te jammen. Een goede Nederlandse variant van Drunks With Guns, Brainbombs, Pissed Jeans en ander gelijkaardig schorem. Even wekken ze de illusie dat het literair wordt met een titel als *Nabokov*, maar gelukkig gaat dat ook gewoon over smeerlapperij met jonge meisjes. Driehonderd exemplaren op het Motorwolflabel. ***1/2
- PR

SCHELDAPEN
DE GRAFSTE CULTUUR TEMPEL VAN EUROPA
EN MISSCHIEN ZEELS VAN DE WERELD

JAAGT OP
TAPPERS EN TAPPERESSEN
FOTOGRAFEN EN FOTOGRAFES
KOKS EN KOKINNEN, BANDS
INKOMMERS FLYERAARS

**KNAL! SOCIALE STATUS
DE LUCHT IN!**

KAREN@SCHELDAPEN.BE
ROBIN@SCHELDAPEN.BE

OF STUUR VIA FEESTBOEK
WWW.SCHELDAPEN.BE

DAT EN NOG VEEL MEER

CHECK AGENDA ON WWW.LESATeliersCLAUS.COM

les ateliers claus

passage charles rogier 1210 brussels www.lesateliersclaus.com 02 534 51 03

- between art & rock 'n' roll -

THE DE PLAYER

exclusive vinyl and printwork in limited editions

DE PLAYER — LIVE EVENTS

3 December

WIELS — Bruxelles, BE
i.e.w. les ateliers claus

DEEP CUTS & AUDITORY MATTERS II

with:

Peter Fengler (nl)
Pierre Bastien (fr/nl)
Dennis Tyfus (be)
Jan Van Den Dobbelsteen (nl)
Vinylterrorandhorror (dk)

The Netherlands

www.deplayer.nl

17 December

DE PLAYER VI — Rotterdam, NL

THE BAREHAND BENDERS

with:

Herb Diamante (gb)
Tomate van Monte (ve)
Jeroen Diepenmaat (nl)
amongst others

Rotterdam